

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-10

Ärendenummer SMF-2025-00484

Handläggare

Mimmi Mickelsen

Telefon: 031-368 2445

E-post: mimmi.mickelsen@stadsmiljo.goteborg.se

Årsrapport 2024 - Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden godkänner ”Årsrapport 2024 – Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav”.

Sammanfattning

Stadsmiljöförvaltningen genomför årligen en redovisning av spårverksamheten till nämnden för att stärka säkerhetsstyrningen och säkerställa att verksamhetens ledning har nödvändig information för att effektivt kunna hantera ansvaret som spårinnehavare spårväg och infrastrukturförvaltare järnväg. Under 2024 har fokus legat på att förbättra överblicken över spåranläggningens skick och effektivisera underhållet för både spårväg och järnväg. En ny långsiktig underhållsplan fram till 2029 har tagits fram där digitalisering spelar en avgörande roll inom spårvägen. 2024 har präglats av förändring och framsteg med fokus på digitalisering, trafiksäkerhet, innovation samt beredskap och krishantering. Ett nytt drift- och underhållsavtal med Göteborgs Spårvägar har tydliggjort roller och stärkt spårvägsförvaltningen. Åtgärder på olycksdrabbade platser har höjt trafiksäkerheten och digitala system har effektiviserat arbetet. Genom samarbete och utveckling siktar man på en trygg och tillgänglig spårvägsinfrastruktur. Förvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden godkänner ”Årsrapport 2024 - Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav”.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur ekologisk dimension

Spårväg är eldriven vilket bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Eldriften är energieffektiv och förbrukningen per resenär är låg. Dessutom rörs inte partiklar upp från gatan vilket medför en renare gatumiljö. En annan viktig aspekt är att både infrastruktur och fordon har lång livslängd.

Bedömning ur social dimension

Den moderna spårvägen ses som en miljövänlig och bekväm transportform som sammanbinder stadsdelar och ökar tillgängligheten och närheten till olika områden i staden, vilket främjar tillväxt och skapar en väv av sammanhållning och tillgänglighet för invånarna.

Bilagor

1. Årsrapport 2024 – Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav

Ärendet

Stadsmiljöförvaltningen genomför årligen en omfattande redovisning till nämnden för att säkerställa att nämnd och berörda chefer, som utgör verksamhetens ledning, har den nödvändiga informationen för att effektivt hantera spårillståndet. Rapporten är en del av ledningens säkerhetsstyrning av spårvägssystemet och ledningens genomgång enligt SFS 1990:1157.

Beskrivning av ärendet

Den årliga rapporten för spårverksamheten till nämnden är en central del i arbetet med att stärka förvaltningens ansvar som spårinnehavare spårväg och infrastrukturförvaltare järnväg med fokus på säkerhetsstyrning och att åtgärda Transportstyrelsens föreläggande från 2023 på spårvägstillståndet. Genom att systematiskt dokumentera och redovisa säkerhetsarbetet får nämnden den insyn som krävs för att kunna fatta välgrundade beslut.

Vid Transportstyrelsens tillsyn identifierades brister i dokumentationen och i utbildningen av ledande befattningshavare, vilket strider mot lagkraven på säkerhetsstyrning. För att åtgärda detta måste säkerhetsarbetet vara strukturerat, spårbart och kontinuerligt förbättras. Den årliga rapporten blir därför ett viktigt verktyg för att säkerställa en effektiv säkerhetsstyrning inom spårvägsverksamheten.

Genom att integrera säkerhetsstyrningen i nämndens beslutsprocess säkerställs långsiktig regelefterlevnad och en proaktiv säkerhetskultur.

Denna rapport är inte bara en skyldighet enligt stadsmiljöförvaltningens säkerhetsordning, som grundar sig på lag (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, utan också ett verktyg för att bygga en robust, transparent och välstyrd spårvägsverksamhet.

Årsrapport 2024 – Spårvägs- och Järnvägsinnehav

Stadsmiljöförvaltningen har som tillståndsinnehavare för spårvägsanläggningen ett systemansvar för spårvägssystemet i Göteborg, där Västra Götalandsregionen är kollektivtrafikhuvudman och, via Västtrafik, ansvarar för att upphandla kollektivtrafik samt äga en stor del av spårvagnarna. Göteborgs Spårvägar sköter trafikutövning, drift, underhåll och trafikledning.

Förvaltningen har ett tillstånd som spårinnehavare spårväg/infrastrukturförvaltare järnväg, vilket bygger på ett välfungerande trafiksäkerhetsarbete och ett systemperspektiv som omfattar både interna processer och samverkan med externa aktörer. Under 2024 har fokus legat på att stärka säkerheten, effektivisera underhållsarbetet och vidareutveckla digitala lösningar för bättre kontroll över spåranläggningen. En ny långsiktig underhållsplan fram till 2029 har tagits fram för att säkerställa en hållbar och robust infrastruktur.

Transportstyrelsens förelägganden från 2023 har resulterat i förstärkta säkerhetsrutiner och ökad medvetenhet inom organisationen. Ett nytt drift- och underhållsavtal med Göteborgs Spårvägar har tydliggjort roller och ansvar, vilket skapar bättre förutsättningar för långsiktig planering och utveckling. Säkerhetsinsatser på olycksdrabbade platser och förbättrad riskhantering genom digitala verktyg har bidragit till ett mer systematiskt säkerhetsarbete.

Trots utmaningar har förvaltningen fortsatt att utveckla och förvalta spårvägssystemet med ett tydligt helhetsperspektiv. Genom nära samverkan mellan olika aktörer och målinriktade satsningar på innovation och trafiksäkerhet strävar man efter att minska olyckor och stärka infrastrukturen. Digitala verktyg har spelat en central roll för att identifiera utmaningar och skapa en tryggare, mer tillgänglig kollektivtrafik.

Med ett systemperspektiv där säkerhet, hållbarhet och effektivitet står i centrum fortsätter förvaltningen att utveckla spårvägssystemet. Genom digitalisering, samverkan och långsiktig planering skapas förutsättningar för en stabil och säker kollektivtrafik som möter framtidens behov.

Mål Spårvägsanläggningen	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Förändring 2024 (%)
Minska antalet fall i vagn med 15% jämfört med föregående år	81	24	27	-15%	+12,5% 
Minska antalet vägtrafikolyckor med 10% jämfört med föregående år	182	238	213	-10%	-10,5% 
Minska antalet urspårningar med 20% jämfört med föregående år	5	6	5	-20%	-16,7% 
Nollvision för antalet kollisioner (vagn i vagn)	3	6	4	-2	-2 
Nollvision för antalet skadade i samband med vår verksamhet	7	4	5	+1	+1 
Nollvision för antalet omkomna i samband med vår verksamhet	0	1	1	0	0 

Inom järnvägsverksamheten har stadsmiljöförvaltningen under 2024 förbättrat tillbudsrapporteringen genom ett nytt digitalt system och ser en positiv utveckling av järnvägsunderhållet efter Struktons övertag. Vi ser ett ökat rapportering av tillbud över de ej signalreglerade plankorsningarna som kommer arbetas med under 2025.

Planering för Stenaterminalens utveckling har påbörjats i området där förändringen påverkar järnvägsanläggningen. En riskanalys enligt gällande lagstiftning har genomförts.

Ingen olycka rapporterades under året, och förvaltningen fortsätter arbeta proaktivt med säkerhet och nollvision för dödsfall och skador. Vi har inga identifierade olyckor i verksamheten.

För en mer omfattande redovisning av året och spårverksamhetens utveckling se bilaga 1, "Årsrapport 2024 – Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav". Den innehåller en utförlig redogörelse av genomfört säkerhetsarbete, identifierade förbättringsområden och planerade åtgärder. Rapporten ger en helhetsbild av verksamhetens säkerhetsstyrning och utgör ett viktigt underlag för nämndens beslutsfattande.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen har i detta tjänsteutlåtande och bilagd årsrapport genomfört en redovisning till nämnden för att säkerställa att nämnd och berörda chefer, som utgör

verksamhetens ledning, har den nödvändiga informationen för att effektivt hantera spårtillståndet. Förvaltningen föreslår utifrån genomförd redovisning och verksamhet att stadsmiljönämnden godkänner ”Årsrapport 2024 – Stadsmiljöförvaltningen, Spårvägs- och Järnvägsinnehav”.

Mikael Hagberg

Avdelningschef

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör